

ถอดบทเรียนจากการประชุมวิชาการดินและปุ๋ยแห่งชาติ ครั้งที่ ๗

ระหว่างวันที่ ๗ - ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕

ณ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ ศูนย์วิจัย สาธิต และฝึกอบรมการเกษตรแม่เหียะ

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ผู้เข้าอบรม : นายศักรินทร์ จันทรัตน์ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
- สังกัด : สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร สำนักงานพัฒนาดินเขต ๔
- หลักสูตร(หัวข้อ) : ดิน จุดเริ่มต้นของความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- หน่วยงานจัดประชุม : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ระยะเวลา : วันที่ ๗ - ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕
- สถานที่ : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการประชุม

๑. เพื่อเผยแพร่ผลงานความก้าวหน้าด้านวิชาการ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ในสาขาวิชาการด้านดินและปุ๋ย ของภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรอื่น ๆ

๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยด้านดินและปุ๋ย ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก เพิ่มความสามารถการผลิตและการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยนวัตกรรม และมีการบริหารจัดการทรัพยากรดินอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓. เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายวิจัยด้านดินและปุ๋ยให้เข้มแข็ง เปิดโอกาสให้นักวิจัยอาวุโส นักวิจัยรุ่นใหม่ ผู้ประกอบการด้านดินและปุ๋ย และเกษตรกรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๔. เพื่อเฉลิมฉลองในวาระ ครบรอบ ๕๕ ปีของ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ที่มาของโครงการฝึกอบรม

ทรัพยากรดิน เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อภาคการเกษตรของประเทศไทย เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการผลิตอาหาร พืชพลังงานทดแทน และวัตถุดิบอุตสาหกรรมทางการเกษตร ซึ่งมีบทบาทหลักต่อการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหารอย่างยั่งยืนของประเทศ ท่ามกลางกระแสโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและเป็นไปแบบก้าวกระโดด ขณะที่ประเทศมีแนวโน้มปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร ดินเสื่อมโทรม ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ น้ำท่วมและฝนแล้ง มีความถี่และรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ปัญหาขาดแรงงานภาคการเกษตร เกษตรกรยากจน และไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ตลอดจนราคาผลผลิตไม่แน่นอน ทำให้ต้นทุนการผลิตภาคการเกษตรสูง การแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม การมุ่งไปสู่การเกษตรที่มีการ

ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในระบบการผลิตที่มีมาตรฐานปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างมูลค่าเพิ่ม และลดปัจจัยต้นทุนการผลิตทางการเกษตร ลดสิ่งเหลือใช้และขยะ ใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันต้องส่งเสริมเกษตรกรให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร นำความรู้มาใช้ในการบริหารจัดการฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

สรุปเนื้อหาการเรียนรู้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาการเกษตรของประเทศ นอกจากภาครัฐจะให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการวิจัยด้านต่าง ๆ อย่างจริงจังแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนโดยเฉพาะหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทย ดังนั้นจึงได้มีการจัดประชุมวิชาการดินและปุ๋ยแห่งชาติตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเปิดโอกาสให้นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรอื่น ๆ ทั่วประเทศ ใช้เป็นเวทีเผยแพร่ผลงานวิจัย แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ในสาขาวิชาด้านดินและปุ๋ย ส่งเสริมการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ รวมทั้งเป็นเวทีอภิปรายเสวนา สร้างความรู้และความเข้าใจถึงแนวทางการขับเคลื่อนนวัตกรรมด้านดินและปุ๋ย สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่งเสริมการปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก และมีการบริหารจัดการทรัพยากรดินที่มีความสมดุลและยั่งยืน สำหรับการประชุมวิชาการดินและปุ๋ยแห่งชาติครั้งที่ ๗ นี้ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นเจ้าภาพจัดร่วมกับสมาคมดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๗-๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์วิจัย สาธิต และฝึกอบรมการเกษตร แม่เหียะ และถือเป็นโอกาสอันดีเพื่อเฉลิมฉลอง ในวาระครบรอบ ๕๕ ปี ของการสถาปนา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งนี้ คณะกรรมการจัดการประชุมครั้งนี้ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของ "ทรัพยากรดิน" ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการเกษตร ที่ส่งผลกระทบต่อความกินดีอยู่ดีของมนุษย์ จึงกำหนดแก่นสาระ (Theme) ของการประชุมครั้งนี้ว่า "ดิน จุดเริ่มต้นของความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน" (Soil, the beginning of food security and sustainability) โดยแบ่งออกเป็น ๓ หัวข้อหลัก ดังต่อไปนี้

๑. สารสนเทศและวิทยาศาสตร์ทางดิน (Soil science and Information)
๒. เทคโนโลยีการจัดการดิน ปุ๋ยและน้ำอย่างชาญฉลาด(Smart technology for soil, fertilizer, and water management)
๓. การบูรณาการการจัดการดินเพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน (Integrated soil management for sustainable food safety and security)

ซึ่งในการประชุมวิชาการครั้งนี้จะมีการนำเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อดังกล่าว โดยจะมีการแทรกข้อมูลและความรู้ จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ทางด้านนี้เข้ามาด้วย ดังนี้

ลำดับที่ วิทยานามตำแหน่ง / หน่วยงาน   ไฟล์แนบ

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชิดไธสง ศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อม ,บัณฑิตวิทยาลัยร่วมด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม - JGSEE (มจร.) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี หัวข้อ ความท้าทายเกษตรไทยในการทำเกษตรคาร์บอนต่ำในภาวะโลกร้อน

๒. นายวชิรศักดิ์ อรรถนันทน์ เทร่ญญิกและประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย หัวข้อ วิกฤติการณ์ปุ๋ยเคมีขาดแคลนและสถานการณ์ปุ๋ยเคมีของประเทศไทย

๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติ นาวานุเคราะห์ ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) หัวข้อ แนวทางการแก้วิกฤติปุ๋ยและแนวทางในการวิจัยปุ๋ย

๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรถศิษฐ์ วงศ์มณีโรจน์ ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษภาควิชาปฐพีวิทยา คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน หัวข้อ แนวทางแก้วิกฤติปุ๋ยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

๕. Dr. Christian Hartmann the French National Research Institute for Sustainable Development หัวข้อ Current challenges in soils science/agriculture/environment and the need to have good quality data to make relevant scientific conclusions & relevant management decisions.

๖. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อรรถชัย จินตะเวช อดีตอาจารย์คณะเกษตรศาสตร์ /ที่ปรึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฝ่ายวิจัยและวิชาการ หัวข้อ ประสบการณ์และฉันทศน์อนาคตความร่วมมือ (สร้างและ)ใช้ข้อมูลระบบสารสนเทศกับการบริหารทรัพยากรดิน เชียงระบบ๔.๐

ใบประกาศนียบัตร

